

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Katarzyna Nowakowska - Podsekretarz Stanu Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Beata Karlińska Dyrektor Departamentu Pomocy Społecznej MRPiPS tel. 538 117 280	Data sporządzenia 14.07.2026 Źródło: Upoważnienie ustawowe art. 50b ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2026 r. poz. 639) Nr w wykazie prac MRPiPS 103
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 50b ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zmienionej ustawą z dnia... o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. poz...), zgodnie z którym minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) standard świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- 2) sposób świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- 3) sposób monitorowania i oceny świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania
 - kierując się potrzebą zapewnienia odpowiedniej jakości usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, uwzględniających indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne osób korzystających z tych usług.

Obecnie brak jest jednolitych kompleksowych regulacji określających standardy realizacji usług opiekuńczych w skali całego kraju. W praktyce prowadzi to do zróżnicowania świadczenia tych samych usług przez poszczególne gminy. Skutkuje to nierównomiernym poziomem dostępności i jakości wsparcia oferowanego osobom wymagającym pomocy w codziennym funkcjonowaniu, w zależności od miejsca zamieszkania. Brak jednolitych standardów utrudnia również zapewnienie spójnego sposobu monitorowania i oceny jakości usług opiekuńczych.

Ze względu na obecną, a także prognozowaną sytuację demograficzną w Polsce wywierany jest duży nacisk na udzielanie świadczeń opieki długoterminowej z dbałością o jak najwyższy standard i potrzeby użytkowników. W „Przeglądzie strategicznym systemu opieki długoterminowej w Polsce”, przygotowanym przez Bank Światowy w ramach realizacji kamienia milowego A69G KPO, wskazano, że w obliczu przemian demograficznych, z którymi obecnie mierzy się Polska ogromnym wyzwaniem, pozostaje zapewnienie dostępu do przystępnych cenowo usług opieki długoterminowej dobrej jakości. Wskazano także na brak odpowiednich standardów jakości których sformułowanie jest konieczne w celu realizacji opieki w sposób bezpieczny, skuteczny i celowy.

Ponadto wydanie przedmiotowego rozporządzenia wynika z realizacji jednego z priorytetów reformy opieki długoterminowej, realizowanej w ramach kamienia milowego A70G szerszej reformy A4.6 pn. „Wzrost współczynnika aktywności zawodowej określonych grup poprzez rozwój opieki długoterminowej” Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO).

Zgodnie z treścią załącznika do decyzji wykonawczej Rady zmieniającej decyzję wykonawczą z dnia 17 czerwca 2022 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Polski, termin zakończenia realizacji (osiągnięcia) kamienia milowego A70G wskazano na IV kwartał 2025r. Kamień milowy A70G jest częścią ósmego wniosku o płatność KPO, którego termin złożenia do KE to marzec/kwiecień 2026 r. Wszystkie mierniki (kamienie milowe) muszą być zatem bezwzględnie osiągnięte do końca pierwszego kwartału 2026 r. Przyjęcie rozporządzenia dotyczącego standardu usług opiekuńczych stanowi integralną część kamienia milowego A70G.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Dotychczasowe praktyki w zakresie świadczenia usług opiekuńczych opierały się w większości przypadków na wytycznych tworzonych przez poszczególne gminy. Projektowane rozporządzenie zapewni przejrzystość przepisów prawa, określi i podniesie standard usług i pozwoli na ich lepsze dostosowanie do potrzeb osób korzystających z pomocy społecznej.

Przyjęcie rozporządzenia umożliwi:

- zapewnienie jednolitych standardów w skali kraju,
- lepsze dopasowanie usług do realnych potrzeb osób korzystających z pomocy społecznej,
- zagwarantowanie przejrzystych mechanizmów monitorowania i oceny usług,

- zapewnienie ochrony praw odbiorców usług.

Oczekiwanym efektem w zakresie monitorowania i oceny świadczenia usług opiekuńczych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, będzie podejmowanie działań mających na celu ich wyeliminowanie.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Holandia

Ustawa o pomocy społecznej (Wet maatchappelijke ondersteuning 2015) jest kluczowym dokumentem regulującym wsparcie dla osób wymagających opieki. Jej głównym celem jest zapewnienie dostępu do różnorodnych form wsparcia, które umożliwią osobom wymagającym pomocy prowadzenie jak najbardziej samodzielnego życia w miejscu zamieszkania. Zgodnie z Wmo gmina jest odpowiedzialna za organizację oraz finansowanie usług, które obejmują m.in. wsparcie w codziennych czynnościach w formie: usług opiekuńczych (podstawowa opieka nad osobą z niepełnosprawnością) oraz domowych (sprzątanie, pomoc przy ubieraniu się, gotowaniu, kąpieli), rehabilitację i terapie (dostęp do programów rehabilitacyjnych wspomagających samodzielność) oraz usługi transportowe – (ułatwienia w dojeździe np. do lekarzy, na zajęcia terapeutyczne).

Standardy pomocy usługowej koncentrują się na indywidualnym podejściu i profesjonalnym świadczeniu usług, określone procedury wykonują wyłącznie zarejestrowani specjaliści, plan usług jest opracowywany z osobą wymagającą opieki, istnieje formalna procedura składania skarg.

Podstawa prawna:

Ustawa o pomocy społecznej (Wet maatchappelijke ondersteuning 2015)

Ustawa o opiece długoterminowej (Wet langdurige zorg) - Dotyczy całodobowej opieki również tej świadczonej w domu, o ile jej koszt nie przekroczy kosztów opieki stacjonarnej.

Hiszpania

Celem Ustawy 39/2006 o promowaniu autonomii osobistej i dbałości o ludzi w sytuacji zależności (Ley 39/2006, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia) jest stworzenie ram dla promowania autonomii osobistej i usług opiekuńczych odpowiadających potrzebom osób zależnych. Powstał System Autonomii i Opieki nad Osobami Zależnymi (SAAD), obejmujący wszystkie organy administracji publicznej. Administracja państwowa gwarantuje jednolity zestaw praw w całym kraju, lecz pomoc społeczna i usługi społeczne należą do wyłącznych kompetencji administracji regionalnej. Tak więc poziom wsparcia dla osób potrzebujących opieki różni się w zależności od wspólnoty autonomicznej, w której mieszka dana osoba. Do zadań gminy w ramach Usług Pomocy Domowej (Servicio de Ayuda a Domicilio (SAD)) należy pomoc w codziennych czynnościach życiowych (mycie, higiena, ubieranie, inne potrzeby podstawowe) oraz wsparcie przy pracach domowych (sprzątanie, gotowanie, pranie).

Podstawa prawna:

Ley 39/2006, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia - Ustawa 39/2006 o promowaniu autonomii osobistej i dbałości o ludzi w sytuacji zależności

Szwecja

Ustawa o usługach społecznych (Socialtjänstlagen (SoL)) stanowi, że gminy ponoszą całkowitą odpowiedzialność za świadczenie usług socjalnych (w tym opiekuńczych). Usługi świadczone przez lokalny samorząd muszą wyróżniać się wysoką jakością, a zaangażowany do pracy personel musi być wykwalifikowany i doświadczony. W ramach usług opiekuńczych świadczone jest wsparcie w prowadzeniu gospodarstwa domowego, np. robienie zakupów, pranie, sprzątanie, gotowanie/dostarczanie posiłków oraz w czynnościach związanych z opieką osobistą, np. kąpanie, ubieranie, pomoc w przemieszczaniu się, które mogą być uzupełnione przez proste czynności pielęgniarstwa, np. opatrywanie ran, wstrzykiwanie insuliny.

Ustawa o wsparciu i usługach dla osób z określonymi niepełnosprawnościami (SFS1993:387) (Lag 1993:387 om stöd och service till vissa funktionshindrade). To ustawa specjalna zapewniająca dodatkowe, rozszerzone formy pomocy i usług dla osób z poważnymi, trwałymi niepełnosprawnościami – osobny system pomocy społecznej. LSS zawiera przepisy dotyczące specjalistycznych usług i środków specjalnego wsparcia dla osób poniżej 65 roku życia z określonymi niepełnosprawnościami, takimi jak zburzenia rozwojowe, autyzm lub spectrum zaburzeń autystycznych, trwała niepełnosprawność fizyczna lub psychiczna, która wyraźnie nie wynika z procesu starzenia się, wymagających pomocy w funkcjonowaniu w miejscu zamieszkania. Gminy są odpowiedzialne za organizację wsparcia zaspokajającego potrzeby związane z osobistą opieką takie jak higiena osobista, ubieranie się, posiłków, jak również komunikacja z otoczeniem jak i czynnościami domowymi.

Podstawa prawna:

Socialtjänstlagen (SoL) - Ustawa o usługach społecznych

Lag 1993:387 om stöd och service till vissa funktionshindrade – Ustawa o wsparciu i usługach dla osób z określonymi

niepełnosprawnościami			
4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Gminy /OPS	2 479 gmin/ 2497 OPS	Dane administracyjne wg stanu na 1.01.2025 r.	Konieczność dostosowania do obowiązujących standardów
Wojewodowie	16	Dane administracyjne	Nadzór nad jakością usług, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy
Pracownicy socjalni OPS	17 672	Sprawozdanie MRiPS-06 za 2024 r.	Konieczność przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w sytuacji konieczności wydania nowej decyzji administracyjnej
Osoby korzystające z usług opiekuńczych	111 537	Sprawozdanie MRiPS-03 za 2024 r.	Otrzymanie usług wyższej jakości
Pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze (liczba osób/ w przeliczeniu na etaty) (zadanie własne gminy)	5994/5776,52	Sprawozdanie MRiPS-06 za 2024 r.	Świadczenie usług opiekuńczych w ramach zadań własnych gminy z pomocy społecznej (ośrodki pomocy społecznej/centra usług społecznych)
podmioty realizujące usługi opiekuńcze na zlecenie samorządów (dodaj/usuń)	Brak danych	Brak danych	Konieczność dostosowania do obowiązujących standardów
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji			
Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa, Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160) oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404). Projekt rozporządzenia został przesłany na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949) do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Projekt rozporządzenia został przesłany do Rady Dialogu Społecznego na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.). Projekt rozporządzenia został przedłożony do zaopiniowania w trybie: - ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440 i 1661) następującym podmiotom: - Forum Związków Zawodowych; - NSZZ „Solidarność”; - Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych; - ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2025 r. poz. 423) następującym podmiotom: - Konfederacji „Lewiatan”; - Związkowi Pracodawców Business Centre Club; - Związkowi Rzemiosła Polskiego; - Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej; - Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców; - Federacji Przedsiębiorców Polskich; - Polskiemu Towarzystwu Gospodarcemu. Projekt rozporządzenia został skierowany do konsultacji publicznych, zaś podmioty konsultujące miały 10 dni na zgłoszenie uwag z uwagi na konieczność pilnego procedowania wynikającą z konieczności wdrożenia kamienia milowego A70G, o którym mowa na wstępie. Wyniki konsultacji publicznych zostaną ujęte w raporcie z konsultacji. W ramach konsultacji publicznych projekt został przedłożony:			

- 1) Radzie Pomocy Społecznej;
- 2) Radzie Działalności Pożytku Publicznego;
- 3) Krajowej Radzie Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych;
- 4) Stowarzyszeniu Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM;
- 5) Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną;
- 6) Polskiemu Forum Osób z Niepełnosprawnościami;
- 7) Małopolskiemu Forum Pomocy Społecznej;
- 8) Dolnośląskiemu Forum Pomocy Społecznej;
- 9) Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych;
- 10) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”;
- 11) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”;
- 12) Polskiej Federacji Związkowej Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej;
- 13) Stowarzyszeniu Pracy Socjalnej Auxilio Venire;
- 14) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia;
- 15) Konwentowi Dyrektorów i Kierowników Ośrodków Pomocy Społecznej Województwa Lubuskiego;
- 16) Wspólnocie Roboczej Związków Organizacji Socjalnych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Projektowane uregulowania nie będą powodowały zwiększenia wydatków, w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów. Tym samym proponowane zmiany nie niosą za sobą dodatkowych skutków finansowych i nie będą stanowiły podstawy do angażowania środków budżetu państwa, a także dodatkowych środków budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w tym w zakresie obciążeń regulacyjnych wskazanych w pkt 8. Zadania powierzone do realizacji jednostkom samorządu terytorialnego będą realizowane z budżetów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego w roku bieżącym i w latach kolejnych, i nie będą podstawą do występowania o dodatkowe środki z budżetu państwa.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie powoduje skutków finansowych dla gmin. Świadczenie usług opiekuńczych jest zadaniem własnym gminy i ma charakter obligatoryjny, dlatego też gmina musi w swoim budżecie planować środki na ten cel. Gminy dotychczas organizowały usługi opiekuńcze na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej jak i opracowywanych na swoje potrzeby standardów – wytycznych. Niniejsze rozporządzenie zawiera tożsame katalogi usług, które gminy w większości świadczą już obecnie.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i	0	0	0	0	0	0	0

pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	(dodaj/usuń)	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przyjęcie rozporządzenia wpłynie na działalność firm, które na zlecenie samorządów realizują usługi opiekuńcze lub u których usługi są kupowane – nastąpi polepszenie jakości usług świadczonych przez te podmioty również wobec pracowników tych podmiotów.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Przyjęcie rozporządzenia zapewni lepsze dopasowanie usług do realnych potrzeb osób korzystających z pomocy społecznej, zwiększenie jakości usług poprzez wprowadzenie wymogów wobec osób świadczących usługi, ochronę praw odbiorców usług. Tym samym realnie wpłynie- poprawi na sytuację społeczną rodzin, osób korzystających, w tym starszych i z niepełnosprawnościami.						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur
☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

☒ zwiększenie liczby dokumentów
☒ zwiększenie liczby procedur
☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

Rozporządzenie nakłada wymóg monitorowania i oceny świadczenia usług opiekuńczych, co dotychczas było nieobligatoryjne, jednak dokonywane, więc w praktyce nie jest to nowe zadanie. Zwiększenie liczby procedur i dokumentów (opinii) odnosi się do wizyt w miejscu świadczenia usług opiekuńczych potwierdzających faktyczne realizowanie usług opiekuńczych, przeprowadzane zgodnie z potrzebami, nie rzadziej jednak niż raz na pół roku, czyli o częstotliwości takiej, jak przeprowadzanie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

9. Wpływ na rynek pracy

Zwiększenie liczby osób chętnych do świadczenia usług opiekuńczych w związku z określeniem standardu usług.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

☐ demografia
☐ mienie państwowe
☐ inne:

☐ informatyzacja
☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Brak wpływu
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem ...	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Źródła danych: Ocena wdrażanych rozwiązań będzie opierała się na danych ilościowych z Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). W celu uzyskania pełniejszego obrazu skutków projektowanych zmian, planuje się włączenie dodatkowych źródeł informacji: • badania jakościowe z odbiorcami usług i pracownikami systemu pomocy społecznej, • opinie pracowników systemu pomocy społecznej, • dane z kontroli wojewodów w zakresie jakości świadczonych usług. zastosowane wskaźniki efektów projektu to: liczba osób objętych usługami opiekuńczymi, liczba skarg, liczba kontroli wskazujących nieprawidłowości , ewaluacja będzie realizowana na bieżąco, a pierwsza ocena stopnia wdrożenia nastąpi po pół roku.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Nie dotyczy	